

การศึกษาเจตนาหลักเลียงผลประโยชน์ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก
โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

บทคัดย่อ
ของ
ปรีชา เจริญกิจขจร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2547

ปรีชา เจริญกิจขจร. (2547). การศึกษาเจตนาหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ทฤษฎีการ
กระทำด้วยเหตุผล. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
รองศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต โยเหลา, อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดผลประโยชน์
ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ 2) เพื่ออธิบายและทำนายเจตนาหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง
ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ทฤษฎีการ
กระทำด้วยเหตุผล

ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 7 ชุด
ประกอบด้วย แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง
การประเมินผลของการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง เจตคติทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์
ขัดแย้ง ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง แรงจูงใจที่จะคล้อย
ตามกลุ่มอ้างอิงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการ
หลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง และเจตนาหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
ใช้สถิติการหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสถิติที่

สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. เจตคติทางอ้อมต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติ
ทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .270$)
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์
ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .223$)
3. เจตคติทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง มีอิทธิพลทางบวกกับเจตนา
หลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = .353$) และการคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง มีอิทธิพลทางบวกกับเจตนาหลักเสี่ยง
ผลประโยชน์ขัดแย้ง (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\beta = .199$)
4. เจตคติทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
ทางตรงต่อการหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง ร่วมกันทำนายเจตนาหลักเสี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง
ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม ได้ร้อยละ 23.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อวิเคราะห์แบบพฤติกรรมเดี่ยวทั้ง 5 พฤติกรรม พบว่า เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม
4 ใน 5 เจตนาเชิงพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อพฤติกรรม 2 ใน 5 เจตนา

เชิงพฤติกรรม มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมทั้ง 5 แต่มีน้ำหนักความสำคัญต่างกัน ดังนี้

1. เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมเพียงตัวเดียวที่มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาหลักเสี่ยงการเลือกปฏิบัติและขาดความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เจตนาหลักเสี่ยงการนำอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และบุคลากรของโรงเรียนไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง และเจตนาหลักเสี่ยงการรับของขวัญหรือสิ่งกำนัลในรูปแบบต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อพฤติกรรมเพียงตัวเดียวที่มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาหลักเสี่ยงการใช้เวลาในราชการไปทำธุระส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อพฤติกรรมร่วมกัน มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาหลักเสี่ยงการรับฝากเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยที่อิทธิพลของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อพฤติกรรมสูงกว่าอิทธิพลของเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม